فرهیختگان
@farhikhtegandaily
WWW.FDN.IR

جوانان رمز اصلی بیانیه گام دوم انقلاب

در گفت‌وگو با ۸ استاد دانشگاه ابعاد بیانیه گام دوم انقلاب را که مقام معظم رهبری به مناسبت چهلمین سالگرد انقلاب اسلامی صادر کردند؛ بررسی کردیم

سارا طاهری
روزنامه‌نگار

رهبر انقلاب اسلامی چندی پیش به مناسبت چهلمین سالروز پیروزی انقلاب اسلامی با صدور «بیانیه گام دوم انقلاب» به تبیین دستاوردها و مسیر طی‌شده در چهار دهه گذشته پرداخته و توصیه‌هایی اساسی به‌منظور «جهاد بزرگ برای ساختن ایران اسلامی بزرگ» ارائه کردند. ایشان در این بیانیه با تاکید بر امید واقع‌بینانه به آینده و نقش بی‌بدیل جوانان در برداشتن گام بزرگ دوم به سمت آرمان‌ها، خطاب به جوانان الزامات این جهاد بزرگ را در هفت سرفصل اساسی بیان کردند. دومین سرفصل این بیانیه در حوزه علم و فناوری بود. ایشان درمورد حوزه علم و فناوری تاکید کردند: «موتور پیشران کشور در عرصه علم و فناوری و ایجاد زیرساخت‌های حیاتی و اقتصادی و عمرانی راه‌اندازی شد که تاکنون ثمرات بالنده آن روزبه‌روز فراگیرتر می‌شود. هزاران شرکت دانش‌بنیان، هزاران طرح زیرساختی و ضروری برای کشور در حوزه‌های عمران، حمل‌ونقل، صنعت، نیرو، معدن، سلامت، کشاورزی، آب و...، میلیون‌ها تحصیلکرده دانشگاهی یا درحال تحصیل، هزاران واحد دانشگاهی در سراسر کشور، ده‌ها طرح بزرگ از قبیل چرخه سوخت هسته‌ای، سلول‌های بنیادی، فناوری نانو، زیست‌فناوری و... با رتبه‌های نخست در کل جهان، ۶۰ برابر شدن صادرات غیرنفتی، نزدیک به ۱۰ برابر شدن واحدهای صنعتی، ده‌ها برابر شدن صنایع از نظر کیفی، تبدیل صنعت مونتاژ به فناوری بومی، برجستگی محسوس در رشته‌های گوناگون مهندسی ازجمله در صنایع دفاعی، درخشش در رشته‌های مهم و حساس پزشکی و جایگاه مرجعیت در آن و ده‌ها نمونه دیگر از پیشرفت، محصول آن روحیه و آن حضور و آن احساس جمعی‌ای است که انقلاب برای کشور به ارمغان آورد. ایران پیش از انقلاب، در تولید علم و فناوری صفر بود و در صنعت به‌جز مونتاژ و در علم به‌جز ترجمه هنری نداشت.» به اذعان بسیاری از کارشناسان آموزش عالی کشور کلیدواژه مقام معظم رهبری در این بیانیه جوانان بودند. محمدمهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، سیداحمد معتمدی رئیس دانشگاه امیرکبیر، عبدالحسین خسروپناه معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد اسلامی، غلامرضا غفاری معاون فرهنگی وزارت علوم، احمدی رئیس دانشگاه تربیت‌مدرس، عزیزالله حبیبی رئیس دانشگاه خوارزمی، محمود فتوحی رئیس دانشگاه صنعتی شریف و محمدمهدی زاهدی عضو کمیسیون آموزش مجلس در گفت‌وگو با «فرهیختگان» به بیان مهم‌ترین پیام بیانیه گام دوم انقلاب پرداختند. به اعتقاد آنها مخاطب این بیانیه جوانان هستند؛ جوانانی که باید ۴۰ سال دوم را در دست بگیرند، زیرا این نیروی جوان است که دهه آتی را رقم می‌زند و فرماندار و سکاندار مناسبات اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی در چهار دهه آینده خواهد بود. همچنین آنها معتقدند در این بیانیه تاکید شده است که در ۴۰ سال دوم انقلاب باید به بحث علمی با شدت بیشتری پرداخته شود. آنها می‌گویند در بیانیه گام دوم انقلاب راهکارهایی نشان داده شده تا بتوانیم در دهه بعدی انقلاب یعنی دهه پنجم نواقصی را که پیش از این وجود داشته، برطرف کرده و نقاط قوت را تقویت کنیم. در واقع این بیانیه راهکاری برای آینده با توجه به تجارب گذشته بود. در ادامه نظرات این افراد را می‌خوانیم.

دکتر طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد: رمز بیانیه گام دوم تبدیل انقلاب به نظام انقلابی است

امام خمینی در سال ۱۳۴۳ فرمودند نیروهای من در گهواره‌ها هستند و اینان در سال ۵۷ جوانانی شدند که امام فرمودند همه امیدم به شماست و این جوانان انقلابی کم‌نظیر را رقم زدند که ۴۰ سال از آن گذشت. این تفکر به دنبال این بود که آری انقلاب نظام‌ساز می‌شود و نظام دولت‌ساز و انقلاب در ۴۰ سالگی به بلوغ می‌رسد و در پس از آن در دوران دولت‌سازی از جوش‌وخروش می‌ایستد و راه تثبیت را درپی می‌گیرد. چنانی که بعضی از جوانان انقلابی ۵۷ امروز رفاه‌طلبان عافیت‌طلبی شده‌اند که درمقابل دشمن این مرز و بوم ندای سازش سرمی‌دهند. در این نظریه انقلاب پیر می‌شود و بر پایه آیه شریفه که «من نعمره ننکسه فی الخلق افلا یعقلون» شعارهای انقلاب جای خود را به شعور دولت‌سالاری می‌دهد.

اما در نظریه نظام انقلابی چله‌های پیاپی در پس یکدیگر می‌آیند، هر چله‌ای با جوانان عصر خود شروع می‌شود و ادامه کار در یک نسل خلاصه نمی‌شود. انقلاب به نظام انقلابی تبدیل می‌شود و ثمره آن دولت انقلابی است. پیری در کار نیست، انتقال تجربه همراه با بلوغ اندیشه در رتبه‌های متفاوت مطرح است و این است معنای رشد و تعالی و شدنی که با صیرورت و تحول همراه است. در این مدل نیروها شاید پیر و محتاط و محافظه‌کار شوند اما نظام هرگز به این ورطه نمی‌افتد. این می‌تواند رمز بیانیه گام دوم در ۴۰ سالگی انقلاب و خطاب آن به جوانان این زمان باشد.

احمدی، رئیس دانشگاه تربیت‌مدرس: حفظ تثبیت قدرت با شتاب علمی

بررسی منصفانه نشان می‌دهد در دوران قبل از انقلاب فناوری کشور از بعد پژوهشی و علوم پیشرفته، بسیار ضعیف و ناچیز بود. البته از نظر آموزشی و تربیت نیروی آموزشی قوی بودیم اما از نظر پژوهش و فناوری چیزی برای عرضه نداشتیم. خودباوری حاصل از انقلاب اسلامی از بعد سیاسی و اجتماعی یک شخصیت و هویت جدیدی به ملت داد و همین خودباوری در دانشگاه‌ها منجر به یک حرکت شجاعانه شده و باعث شد جسارتی صورت بگیرد که در زمینه‌های علوم جدید و تحقیقات و فناوری ورود پیدا کنیم. همچنین در دانشگاه‌ها تحصیلات تکمیلی مساله روز شد و از اواسط دهه ۶۰ تا اواسط دهه ۷۰ شروع دوره‌های تحصیلات تکمیلی با تاکید بر استفاده از نیروهای داخلی محقق شد. به هرحال این گلوله برفی حرکت کرد و به یک بهمن بزرگی در دهه ۷۰ تبدیل شد و در پایان دهه ۷۰ به شرایطی رسیدیم که تمام دنیا جهش‌های تولید علم ایران را قبول کردند. در دهه ۸۰ و ۹۰ از پژوهش عبور کردیم و وارد فناوری شدیم که حاصل شجاعت و خودباوری ناشی از روحیه انقلابی بود که در دانشگاه‌ها شکل گرفت. در واقع اساتید و دانشجویان فهمیدند که با هوش و توانایی ایرانی و با اعتماد و ایمان اسلامی می‌توان ابتکارات بزرگی در زمینه‌های مختلفی که اسم برده شد و توسط مقام معظم رهبری اعلام شد، ایجاد کرد. این افتخارات تا جایی پیش رفت که در علوم زیستی، هوافضا، علوم بنیادین مثل هسته‌ای، پزشکی، مواد، نانو و بیوتکنولوژی کشور به رده رقابت با کشورهای پیشرفته دنیا رسید. الان باید بدانیم که هیچ کس به ما کمک نمی‌کند، چراکه کشورهای غربی حاضر نیستند یک رقیب جدید را در کلوب قدرت جهانی بپذیرند ولی ما با حفظ این شتاب و ایجاد برتری نسبی نسبت به برخی دشمنان برای بقای آینده‌مان نگران خواهیم بود و باید بدانیم این راه باید ادامه پیدا کند. به‌خصوص آنکه کشور اخیرا در علوم شناختی و مسائل مربوط به تحلیل ذهن و جامعه هوشمند که در آینده فراگیر می‌شوند، پیشرفت کرده و اخیرا هم ستاد علوم شناختی در زمینه آن نمایش قدرت خوبی داشته است. معتقدم ایران باید در این زمینه‌ها امتیاز و شتاب خود را حفظ کند و بتواند برای تثبیت قدرت کشور از بعد ژئوپلیتیک و علمی و از همه بالاتر بعد معنوی و پیامی که به همه دنیا از نظر عدالت‌خواهی صادر کرده، جایگاه خود را حفظ کند.

معتمدی، رئیس دانشگاه امیرکبیر: راهکاری برای آینده با توجه به تجربه گذشته

سخن مقام معظم رهبری مبنی بر اینکه «کاری که در حوزه علم و فناوری و تولید علم انجام شد، قابل مقایسه با قبل از انقلاب نیست»، درست است و بدون اینکه بخواهیم شعارزدگی داشته باشیم با عدد و رقم و آمار، فرمایش ایشان قابل اثبات است. مباحثی که ایشان در بیانیه گام دوم مطرح کردند مباحثی بود که پیش از این نیز همواره بر آن تاکید داشتند اما به صورت پراکنده بود ولی حسن این بیانیه به این است که انسجام بیشتری دارد.

مقام معظم رهبری در این بیانیه خواستند هم نگاهی به گذشته داشته باشند و هم نقاط قوت را تاکید کردند و هم به نقاط ضعف اشاره داشتند. همچنین راهکارهایی نشان دادند که باید تلاشی داشته باشیم تا بتوانیم در دهه بعدی انقلاب یعنی دهه پنجم این نواقص را برطرف و نقاط قوت را تقویت کنیم. در واقع این بیانیه راهکاری برای آینده با توجه به تجربه گذشته بود. زمانی که این بیانیه منتشر شد، برای من سوال بود که این بیانیه طولانی که همه ابعاد را پوشش می‌دهد و بسیاری از مسائل و محورهای آن پیش از این در مناسبت‌های مختلف گفته شده، فلسفه‌اش چیست؟ جمع‌بندی من این است که در بیانیه گام دوم ۴۰ سال گذشته جمع‌بندی شده و راهکار برای حداقل دهه بعد در این بیانیه مشخص شده است، چراکه سیاست‌های کلی و راهبردها با رهبری نظام یعنی جزء وظایف رهبری است و ایشان در چارچوب وظایفی که رهبری برعهده دارد، راهکار آینده را مشخص کردند.

معتقدم بالاترین لایه‌ای که می‌توان برای آن برنامه‌ریزی کرد، سیاست‌ها و راهبردهای کلان است. به‌عبارتی برنامه‌ریزی و اجرا لایه‌های مختلف دارد که بالاترین آن همین سیاست‌های کلان است که در چارچوب قانون اساسی و قوانین کلی کشور داده می‌شود. به دنبال آن باید قوانین سالانه و قوانین پنج ساله تدوین شود که تحت قانون برنامه پنج ساله می‌بینیم.

این قانون اگر خوب نوشته نشود، اولین مشکل شروع می‌شود. سپس باید براساس این قانون آیین‌نامه‌های اجرا نوشته شده و مهم‌تر از همه باید اجرا شود. اگر در اجرا مشکل وجود داشته باشد، باید دوباره برنامه‌های اجرایی اصلاح شود. بنابراین اشکالی که وجود دارد در لایه‌های پایین است و هرچه به لایه‌های پایین‌تر می‌رسیم، اشکال بیشتر می‌شود. در واقع در اهداف و راهبردهای کلی مشکلی وجود ندارد اما در اجرا کار سخت است و پیاده‌سازی بسیاری از این ایده‌ها که مطرح می‌شود، کار مشکلی است. به‌طور مثال براساس این راهبرد و رهنمودها می‌خواهیم به تکنولوژی ساخت هواپیما برسیم. در عمل که وارد می‌شویم، باید ببینیم در این زمینه متخصص داریم و اگر نقاط ضعفی داریم، می‌توانیم از متخصصان خارجی استفاده کنیم یا خیر، آیا سرمایه کافی برای آن داریم یا خیر، بخش خصوصی چه نقشی دارد؟ لذا صدها عامل باید برنامه‌ریزی شود تا یک برنامه بتواند موفق باشد. بنابراین عمده مشکلات ما در اجراست. پیاده کردن ایده‌های خوب کار ساده‌ای نیست و امیدوارم با استفاده از رهنمودهای مقام معظم رهبری گام‌های خوبی در کشور برداشته شود.

محمود فتوحی، رئیس دانشگاه صنعتی شریف: نقش مهم دانشگاه‌ها در بیانیه گام دوم

مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب به دو مساله اساسی پرداخته‌اند؛ یک مساله به تبیین دستاوردهایی که کشور در ۴۰ سال گذشته داشته پرداخته و بحث دوم توصیه‌هایی برای آینده است. در بحث اول یکی از مهم‌ترین دستاوردهایی که به آن اشاره شده و لازم است بیشتر به آن پرداخته شود، بحث اعتمادبه‌نفس جوانان و به عبارتی اعتقاد به اصل «ما می‌توانیم» است. جوانان این جسارت را داشته‌اند که در حوزه‌های مختلف بتوانند گام‌های مثبتی بردارند. اگر بخواهیم به دستاوردهای انقلاب اسلامی نگاه کنیم، طبیعی است که مهم‌ترین آن در حوزه علم و فناوری است. در این بیانیه هم اشاره شده عامل اقتدار هر کشوری می‌تواند در حوزه علم و فناوری باشد. به عبارت دیگر، علم و فناوری موتور پیشران یک کشور است که در بیانیه گام دوم بر آن تاکید شده و از ثمراتی که طی این مدت داشته، حضور شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌های مختلف است. در هر حال کشور توانسته است در برخی حوزه‌ها نقش‌آفرینی کند و جزء کشورهای پیشرو باشد. سلول‌های بنیادین، زیست فناوری، فناوری نانو و چرخه سوخت هسته‌ای بحث‌هایی هستند که کشور به خوبی توانسته سردمدار باشد و رتبه ۱۶ جهانی را در حوزه علم و فناوری به خود اختصاص دهد. بخش دوم بیانیه، به توصیه‌ها پرداخته است. مهم‌ترین توصیه‌ها بحث علم و پژوهش است که در آن اشاره به این شده که اقتدار و عزت یک کشور در گرو بحث و مسائل علمی است. در واقع به این نکته تاکید شده که دانایی و توانایی دو روی یک سکه هستند. به عبارتی اگر در کشور دانایی افزایش پیدا کند، توانایی را نیز به دنبال خود خواهد داشت. قطعا دانشگاه‌ها می‌توانند در این توسعه نقش بسزایی داشته باشند. این یکی از عوامل مهم بوده و در کنار آن توصیه‌های دیگری نیز در این بیانیه مطرح شده است. توصیه دیگر درخصوص اخلاق و معنویت است؛ یعنی در کنار اینکه باید اقتدار علمی خود را حفظ کنیم، این اقتدار باید توام با معنویت و آمیخته با اخلاق باشد. توصیه بعدی اقتصاد است که دانشگاه‌ها می‌توانند در علم، با معنای تبدیل علم به ثروت نقش اساسی داشته باشند. در واقع نقطه‌قوت کشور در این باشد که اقتصاد تاب‌آور و نفوذناپذیر داشته باشد و دانشگاه‌ها بتوانند در آن نقش داشته باشند. معتقدم دانشگاه‌ها در این سه توصیه یعنی علم و فناوری، اخلاق و معنویت و اقتصاد می‌توانند نقش مهمی را ایفا کنند. در توصیه‌های دیگر نیز دانشگاه‌ها چون از یک جامعه فرهیخته تشکیل شده‌اند، می‌توانند نقش بسزایی داشته باشند. معتقدم مخاطب بیانیه گام دوم انقلاب کل جامعه است. هر کسی باید وظیفه خود را انجام دهد و مردم ایران عملا مورد خطاب بیانیه هستند و هر قشری می‌تواند وظایف خود را در قالب این بیانیه به‌نحو احسن انجام دهد.

فرهیختگان
@farhikhtegandaily
WWW.FDN.IR

غفاری، معاون فرهنگی وزارت علوم: بحث علمی در چله دوم با شدت بیشتری پرداخته شود

بیانیه گام دوم انقلاب فصل‌های چندگانه‌ای را داشت؛ فصل اول آن مرتبط با بحث تقویت فعالیت‌های علمی بود که همواره مدنظر و مورد توجه مقام معظم رهبری است. ایشان مکررا بر این نکته توجه داشته و بر این باورند که به بحث علمی در چله دوم با شدت بیشتری پرداخته شود. در وزارتخانه نیز درخصوص این موضوع بحث‌هایی مطرح شده که برنامه عملی این کار استخراج شده و سیاست‌ها و برنامه‌های راهبردی آن تعریف شود تا دانشگاه‌ها بتوانند رشد و فعالیت علمی خود را با قوت هرچه بیشتر ادامه دهند. در این بیانه تاکید بر این است که اساسا این علم است که ایجاد قدرت و توانایی می‌کند. در فرازهای اولیه بیانیه هم به این نکته اشاره شده است و معمولا سابقه تمدنی تمدن‌های دیگر و جوامع دیگر هم نشان می‌دهد آنجا که بر حوزه علم تاکید داشتند، توانستند دستاوردهای قابل ملاحظه‌ای داشته باشند. اگر بیانیه را تحلیل محتوا کنیم، به‌نوعی به این نتیجه می‌رسیم که تاکید ایشان روی جوانان بود؛ زیرا این نیروی جوان است که دهه آتی را رقم می‌زند و فرماندار و سکاندار مناسبات اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی در چهار دهه آینده خواهند بود. نوجوانان و جوانان هستند که امروز در جامعه کسب توانمندی می‌کنند و خاصه بین جوانان دانشجو با توجه به جایگاه خود و ورود به توانمندی‌های فنی و حرفه‌ای طبعا می‌توانند سهم قابل ملاحظه‌ای در آنچه ما در دهه‌های آتی تجربه خواهیم کرد، داشته باشند. در واقع چیزی که در دهه‌های آینده با آن مواجهیم به تلاش و اهتمام جوانان و خاصه دانشجویان مربوط می‌شود. بخش دیگری که در این بیانیه مهم و برای قشر جوان و دانشجویان است، تاکید بر بحث اخلاق است و اینکه جوانان ما بتوانند آموزه‌های اخلاقی و دینی را درونی کنند و هویت خود را با آن تعریف کنند. طبعا وقتی چنین چیزی وجود داشته باشد می‌توانند توانمندی‌های فنی و حرفه‌ای را با قوت و تعهد بیشتر در جامعه به کار ببندند و پیامدها و اثرات آن مضاعف خواهد بود.

عبدالحسین خسروپناه، معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد: جوانان مخاطب بیانیه گام دوم انقلاب هستند

مقام معظم رهبری با این بیانیه به گفتمان انقلاب اسلامی پرداخته و نشان دادند نظریه انقلاب اسلامی چه ویژگی‌هایی دارد و از چه شعارهای مهمی برخوردار است؛ شعارهایی که با خصلت انسان سازگاری دارد و کهنه‌پذیر نیستند. این کلیدی‌ترین مساله‌ای است که در این بیانیه توسط مقام معظم رهبری بیان شده است. نکته دیگر اینکه ایشان در این بیانیه مخاطب را جوانان قرار دادند. در واقع بیانیه گام دوم انقلاب پیام مهمی خطاب به جوانان داشت که ای جوانان ۴۰ سال دوم انقلاب دست شماست. می‌دانید وقتی یک نسل جوانی در ۲۵ تا ۳۰ سالگی امور انقلاب را در دست بگیرند، بعد از ۴۰ سال این جوان در ۴۰ سال دوم انقلاب ۷۰ ساله می‌شود. سپس در گام سوم انقلاب جوانان همان زمان باید بیایند و ۴۰ سالگی سوم را دنبال کنند. حال سوال اینجاست که چرا خطاب و مخاطب این بیانیه جوانان هستند؟ برای اینکه انقلاب همیشه به دست جوانان جوان بماند و نسل جوان نشاط و بالندگی را در انقلاب تزریق کند و این گفتمان انقلاب اسلامی که شعارهای کهنه‌ناپذیر دارد، در هر زمانی توسط نسل جوان بالندگی پیدا کند. اما این شعارها زمانی بالندگی پیدا می‌کند که هفت توصیه که در آخر بیانیه آمده که به نظرم مهم‌ترین آن همین علم و فناوری و پژوهش است، تحقق پیدا کند. در واقع ساختار علمی کشور باید ساختار پژوهش‌محور باشد؛ یعنی نباید ساختار مدرک‌محوری باشد که صرفا بخواهد به تعدادی مدرک کارشناسی، ارشد و دکتری محدود باشد اما تحول علمی و تحول اجتماعی ایجاد نکند.

عزیزالله حبیبی، رئیس دانشگاه خوارزمی: گام دوم انقلاب با آسیب‌شناسی مشکلات فعلی کشور

قطعا زمانی که بتوانیم به این باور در جامعه برسیم که امروز مهم‌ترین سرمایه هر کشوری ازجمله ایران، سرمایه نیروی انسانی است، بسیاری از موضوعات حل خواهد شد؛ بالاخص اینکه این نیروی انسانی به سلاح علم و دانش مسلح شده باشد و از تکنولوژی‌های روز دنیا آگاهی داشته باشد، طبیعتا می‌تواند تمام گره‌ها و مشکلات کشور را در حوزه‌های مختلف با اتخاذ راه‌حل‌های مناسب مرتفع کند. از سوی دیگر همین نیروی انسانی امکان این را دارد که بتواند علم را به ثروت و سرمایه مالی تبدیل کرده و به‌طور کلی یک اقتصاد دانش‌بنیان را برای کشور به ارمغان بیاورد. درحقیقت خواه و ناخواه سرمایه نیروی انسانی کشور می‌تواند مرکز ثقل حل مشکلات فعلی به شمار برود و در گام دوم انقلاب با آسیب‌شناسی مشکلات فعلی کشور می‌توان به این نتیجه رسید که ما سرمایه عظیمی را در دانشگاه‌های خود داریم؛ چراکه امروز چهار میلیون دانشجو داریم که از این تعداد نیمی در مقطع تحصیلات تکمیلی قرار داشته و آنها جزء محقق و فناور به شمار می‌روند که بهترین حل‌کننده مشکلات تلقی می‌شوند. معتقدم رهبری آنچه در بیانیه گام دوم مطرح کرده‌اند، بدان دلیل است که به حوزه علم و فناوری در موضع علم توجه شود و ما نیز در دانشگاه‌مان تلاش می‌کنیم نشست‌هایی را در چارچوب این بیانیه داشته باشیم تا بتوانیم وظیفه خود را در این زمینه عملیاتی کنیم.

محمدمهدی زاهدی، عضو کمیسیون آموزش مجلس: چشم‌انداز بیانیه؛ حرکت به سوی مرجعیت علمی در دنیا

در طول ۴۰ سال گذشته به‌رغم تحریم‌های زیادی که علیه ما اعمال شده و تهدیدهای زیادی که شدیم و همچنین محدودیت‌های مالی خوشبختانه توانستیم در حوزه فناوری گام‌های خوبی برداریم. این موضوع بستر خوبی می‌سازد که بتوانیم در آینده با توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز رشد و حمایت جدی از آنها و به‌تبع آن ارتباط صنعت و دانشگاه به‌جایی برسیم که صادرات محصولات دانش‌بنیان و فناوری‌هایمان بیش از پول نفتی باشد که الان ما در قانون بودجه سالانه آوردیم. به‌عبارت بهتر می‌توانیم و ظرفیت و قابلیت این را داریم که اقتصاد دانش‌بنیان را جایگزین اقتصاد تک‌محصولی نفت بکنیم. ضمن اینکه فکر می‌کنم در بیانیه گام دوم انقلاب درباره حرکت به سوی مرجعیت علمی در دنیا تاکید شده و می‌توانیم در آینده به این سمت حرکت کنیم. قبل از انقلاب رتبه ۴۳ علمی را در جهان داشتیم اما امروز ایران در دنیا رتبه ۱۶ و در منطقه رتبه اول را به خود اختصاص داده است.

در سال جاری ما براساس وب‌آوساینس ۵۳ هزار مقاله نمایه‌شده داریم؛ بنابراین یقینا این ظرفیت را داریم که بتوانیم در برخی حوزه‌های علمی حتما به مرجعیت علمی در جهان تبدیل شویم. لذا استنباط بنده از بیانیه گام دوم انقلاب این است که هم توان لازم را برای بهره‌گیری از فناوری و صادرات آنها و اقتصاد دانش‌بنیان داریم و هم می‌توانیم به سوی مرجعیت علمی حرکت کنیم.

یادداشت

چرایی پیام منشور روحانیت امام خمینی(ره)

محمدحسین صبوری
دبیر جنبش عدالتخواه دانشجویی

«در سی‌امین سالروز انتشار پیام حضرت امام خمینی(ره) خطاب به روحانیون سراسر کشور، آنچه بر خود لازم دانستم، نگارش عریضه‌ای بود هرچند مختصر، تا ان شاءالله تکلیف شرعی خویش را ادا شده بدانم. احتمالا تمام بزرگواران و طلاب محترم در غنای مباحث و آرای مرجع مجاهدی همچون سیدروح‌الله موسوی‌الخمینی یقین دارند؛ تا نگارنده بتواند از «منشور روحانیت» به‌عنوان مانیفست جامعی در باب حوزه‌های علمیه نام ببرد.

تردیدی نیست که روحانیت اصیل شیعه، شأن خود را در جهاد و مبارزه نه‌تنها فراموش نساخته بلکه در میادین گوناگون مبارزه، انقلاب و اصلاح، همیشه در صف اول قرار گرفته و برای هزینه‌های مسیر پیشقدم بوده‌اند.

این «مشعل مقدس» از دیرباز تاریخ اسلام، دوران متفاوتی را به جهت میزان تاثیرگذاری پشت‌سر گذاشته است. گاهی در انفعال مطلق گوشه‌ای از حجره را برای خوانش دروس فقه انتخاب کرده، و گاهی نیز به «فقه و اجتهاد» جنبه عینی و عملی بخشیده و در تمامی زوایای زندگی بشر به تئوری واقعی و کامل اداره انسان از گهواره تا گور تبدیل کرده است.

مبلغان معمم اسلام، با مطالعه «منشور روحانیت» متوجه خواهند شد که «همه توطئه‌های جهان‌خواران برای این بوده است که ما نگوییم اسلام، جوابگوی جامعه است»؛ و در این مسیر هیچ اتفاقی به قدر غفلت و کاهلی حوزه علمیه نتوانسته و نخواهد توانست به تحقق آن مدعا کمک کند.

رنج‌آور است دیده و شنیده‌هایی که وجه غالب برخی حوزه‌های علمیه را نه‌تنها معرف «پایگاهی محکم در برابر حملات و انحرافات و کج‌روی‌ها» نمی‌داند بلکه به تریبونی جهت تقویت بدعت‌های متحجران بدل می‌سازد!

آیا جز این است که عدم نقش‌آفرینی جدی حوزه‌های علمیه در معادلات عینی و ملموس جامعه و سیاست را باید در ساختار مدیریتی و نگرشی حوزه‌ها جست‌وجو کرد؟

آیا جز این است که برای گریز از خطر احتمالی واتیکانیزه شدن حوزه‌ها، طلاب جوان باید نقش خود را در مقابله با «تفکر اهل جمود» تعیین کرده و علیه منطقی که فقاهت را «غرق شدن در حصار احکام فردی و عبادی» می‌داند، به پا خیزد؟

امروزه حوزه‌های علمیه با چالش‌هایی مواجهند که نیاز است هرچه زودتر برای حل آنها چاره‌اندیشی شده و پاسخ داده شوند که دروس و علوم اصلی حوزه‌های علمیه چه نسبتی با ابهامات و نیازهای توده‌ها دارد؟

مدیران و اساتید حوزه‌ها در شاخص‌گذاری برای تربیت نسل‌های جوان روحانیت، تا چه میزان به خصوصیاتی نظیر «زهد»، «ساده‌زیستی»، «شجاعت»، «مقابله با پول‌پرستی و سرمایه‌داری» و «خطر تحجرگرایی» توجه داشته‌اند؟

مجموعه پاسخ‌های سوالات پیش رو، ما را به قضاوت روشنی می‌رساند که اکنون حوزه‌های علمیه در «استمرار اسلام انقلابی» با چه کارنامه‌ای روبه‌رو است.

اکنون بازشناسی «تاریخ بیش از هزارساله تحقیق و تتبع علمای راستین اسلام» در جامعه شیعی ایران، عمیقا محتاج آن است که نسل‌های مختلف حوزه‌های علمیه متأسی از پیام حضرت امام به روحانیون در سال ۶۷، جای خود را در دوقطبی «اسلام ناب و اسلام آمریکایی» پیدا کرده و انتخاب کنند، قرار است طریق «روحانیت بی‌درد و بی‌مسئولیت» را طی کنند، یا «روحانیت مبارز و انقلابی»؟

به‌عنوان عضو کوچکی از بدنه دانشجویی یقین دارم که احیای پیام فراموش‌شده حضرت امام(ره) جز به دست حوزویان و با اجماع گسترده در راه‌اندازی نهضت‌های بازخوانی مقدور و میسر نخواهد بود.

به امید عزت و سرفرازی ابدی روحانیت اصیل و انقلابی تشیع»

نیمکت خبر

۱۰
هزار دانشجو

جشن ازدواج دانشجویی در دانشگاه آزاد اسلامی

معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی از ثبت‌نام بیش از ۱۰ هزار دانشجوی این دانشگاه برای شرکت در مراسم جشن ازدواج دانشجویی خبر داد. ابراهیم کلانتری، معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با روابط‌عمومی دانشگاه آزاد اسلامی با اشاره به اعزام کاروان زوج‌های دانشجویی این دانشگاه به مشهد مقدس، گفت: «بیش از ۱۰ هزار نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی برای شرکت در مراسم جشن ازدواج دانشجویی که به همت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و با مشارکت دانشگاه آزاد اسلامی برگزار می‌شود، ثبت‌نام کرده‌اند.» او ادامه داد: «۷۰۰ نفر از زوج‌های دانشگاه آزاد اسلامی در مرحله نخست این اعزام‌ها و در قالب چهار کاروان بزرگ از استان‌های اصفهان، فارس، چهارمحال و بختیاری و هرمزگان جمعه سوم اسفندماه به مشهد مقدس اعزام شدند.» کلانتری گفت: «براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده سه کاروان زوج‌های دانشجو از سایر استان‌ها در روزهای ۹، ۶ و ۱۸ اسفندماه به مشهد مقدس اعزام خواهند شد.»

۹۴۰
هزار نفر

آخرین مهلت شرکت در کنکور ۹۸ اعلام شد

حسین توکلی در گفت‌وگو با خبرنگار مهر گفت: «ثبت‌نام کنکور سراسری ۹۸ از چهارشنبه ۲۴ بهمن از طریق سایت سازمان سنجش آغاز شده است و داوطلبان با توجه به فرصت تمدیدشده می‌توانند تا دوشنبه ۶ اسفند در این آزمون ثبت‌نام کنند.» او با بیان اینکه تا صبح شنبه چهارم اسفند ۹۷ تعداد ۹۴۰ هزار و ۳۳۵ نفر در این آزمون ثبت‌نام کرده‌اند، افزود: «آن دسته از داوطلبانی که قبلا نسبت به ثبت‌نام اقدام کرده‌اند، می‌توانند درصورت تمایل تا تاریخ ۶ اسفند ۹۷ نسبت به مشاهده و ویرایش اطلاعات ثبت‌نامی خود اقدام کنند.» مشاور عالی سازمان سنجش تصریح کرد: «دانش‌آموزان شاخه نظری نظام آموزشی جدید ۶-۳-۳ که مدرک دیپلم خود را تا تاریخ ۳۱ مرداد ۹۸ دریافت می‌کنند، مشمول تاثیر سوابق تحصیلی در آزمون خواهند بود و داوطلبانی که مدرک خود را تا این تاریخ دریافت نکنند اگر تا ۳۱ شهریورماه ۹۸ دیپلم خود را بگیرند، منعی برای ثبت‌نام و شرکت در آزمون ندارند.»

آغاز ثبت‌نام یازدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی

تقویم یازدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور منتشر شد و دانشجویانی که از سوی دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی اسامی آنها به دبیرخانه المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی اعلام شده، باید در بازه زمانی ۴ تا ۶ اسفند ۹۷ با مراجعه به سایت مرکز سنجش آموزش پزشکی در المپیاد ثبت‌نام کنند.

آزمون غربالگری متمرکز یازدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور (مرحله اول آزمون انفرادی) از سوی مرکز سنجش آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی مجری، ۲۲ فروردین ۹۸ برگزار می‌شود.

نتایج آزمون غربالگری ۱۵ اردیبهشت‌ماه ۹۸ اعلام می‌شود و ۳۰ تیم راه‌یافته به مرحله بعدی معرفی خواهند شد.

آزمون مرحله دوم شامل بخش‌های انفرادی و گروهی یازدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور در روزهای ۱۲ تا ۱۸ مردادماه ۹۸ برگزار می‌شود.

مشکلات ارزی، دلیل کاهش مهاجرت دانشجویان به خارج از کشور

منصور غلامی در گفت‌وگو با «ایلنا» درباره اظهارات دبیر ستاد راهبری نقشه جامع علمی کشور مبنی بر نگران‌کننده بودن آمار خروج دانشجویان ایرانی به خارج از کشور گفت: «وزارت علوم آمار کسانی که به صورت آزاد اقدام به گرفتن ویزا کرده و برای تحصیل به خارج از کشور می‌روند، ندارد؛ چون برای تعیین سطح و کیفیت دانشگاه‌های خارجی به وزارت علوم مراجعه نمی‌کنند.» او با بیان اینکه طبق آمار روال خروج از کشور یک روال عادی است، گفت: «فرضیه ما درخصوص افرادی که برای تحصیل به خارج از کشور می‌روند، این است که پس از تحصیل به کشور بازمی‌گردند.» وزیر علوم گفت: «ممکن است در برخی رشته‌ها اقدام به خروج بیشتر باشد. به‌طور مثال در رشته‌های فنی و مهندسی احتمال دارد خروج افراد بیشتر باشد؛ زیرا پذیرش این گونه رشته‌ها در کشورهای خارجی زیاد است. البته من این اقدامات را علامت بد و مهاجرت نخبه‌ها و تحصیلکرده‌ها از کشور نمی‌دانم.» وزیر علوم، تحقیقات و فناور در پایان اظهار داشت: «درحال حاضر آمار دقیق خروج این دانشجویان را نداریم، اما از سال گذشته به خاطر افزایش قیمت ارز، آمارها کاهش داشته است.»

۱۵
سال

بلاتکلیفی ۱۵ ساله دانشگاه خوارزمی

عزیزالله حبیبی، رئیس دانشگاه خوارزمی در جشن صدسالگی این دانشگاه گفت: «پس از انقلاب دانشگاه تربیت معلم هسته مرکزی تربیت معلم بود و دانشگاه‌های اقماری آن در کاشان، زاهدان، اراک، تبریز، سنندج، یزد، کاشان، سبزوار تشکیل شد که بعدها این دانشگاه‌ها به واحدهای مستقلی تبدیل شدند.»

او ادامه داد: «از سال‌هایی که دیگر تربیت معلم ماموریت دانشگاه نبود تا زمانی که نام این دانشگاه به نام دانشگاه خوارزمی تغییر یافت، این دانشگاه ۱۵ سال از نظر ماموریت بلاتکلیف بود و فرصت ارزشمندی برای توسعه را از دست داد.»

رئیس دانشگاه خوارزمی با بیان اینکه اگر بتوانیم در دو مسیر قدم جدی برداریم، شاید بتوان تا اندازه‌ای وضعیت را بهبود داد، افزود: «اینکه باید تشکیلات دانشگاه را بازتعریف و بودجه دانشگاه را اصلاح کرد.»

حبیبی تصریح کرد: «متاسفانه در مقاطعی امکانات دانشگاه ما به دیگر دانشگاه‌ها هدیه داده شد که ازجمله می‌توان به دهکده المپیک اشاره کرد که اکنون در اختیار دانشگاه علامه است.»